

OTO ETA POTOTO

PRIMERAN SEGUNDAN...

Primeran segundan etorri gaituk terzerako billetea-kin...

Zion Pototo´k Oto´ren aurrean. Orduko trenak terzera be baeukien. Pototo zirika ebillen, Oto´k ezkonberritan gertatu zitzaiena esaten ote zuen. Baña, Oto maltzurak berbarik be ez.

Ixilik.

Guk, ordea, gertatua badakigu ete esan egingo dogu.

Ezkonduta gero, jakiña, or zear joan bear omen da mundu apurtxo bat ikustera... Askok ikusiak ez ziran eta asko ikusiak ere ez.

Etxean ez bezela jantxi bear, kanpora joateko eta egun artan jantzi zitun lendabizi kantzontzilloak, praken azpitik, Oto jaunak.

Maleta berria... Min ematen zioten zapata berriak... Txamarra berria... Dana zan berri egun artan.

Trenerako txartela atera zuten “terzerakoa”, kuartakoa ez zegoelako. Terzera irugarrena zala bazekiten, ez ziran ain eskasak. Baña, dana esan bear da, trenean ez ziran sekulan sartu eta gauzak nola ziran ondo jakin ez.

Trena estaziora eldu zanean, muturretik asi ziran kontatzen:

- Bat, bi, iru... Auxen da gure bagoia.

Besterik gabe, sartu ziran barrura. Apain-apaiña iruditu zitzaien; baiña eurak ere ez al zijoazen apain eta lirain? Ispilluak aurretik, ispilluak atzetik... Eserlekua ere terziopelozkoa, bigun-biguña...

Tolosa´tik igarotzean, ango baratzak ikusita, Oto´k emazteari:

- Joxepa, ara or asa ederrak!

Beasain eta Zumarraga´tik gora dijoa trena eta asi dira Otzaurte´ko tunel luzeak... Illunpe artan, Joxepa´k Oto´ri.

- Txongokin jateko.

- Zer?

- Tolosa´ko azak.

Badator kepizdun gizona txartelak zulatzeraz:

- Billetes!

- Tori gizon, baña zulo larririk ez egin; ez alperrik galdu...

- Estos billetes son de tercera.

- Terzera tres: uno, dos, tres...

Zion Oto´k leiotik kanpora begira, eurok irugarren bagoian sartu zirala, ezagutu erazi eziñik eta berekiko: “Euskalerrria´n gaudela pentsatzea ere...”

- Este billete es de tercera y ustedes se han metido en primera!

- Primeran goaz, orixe bai, baña irugarren bagoian sartu gera...

- Vengan ustedes conmigo.

Itzik geiago erantzuteke, maletak artu eta badijoaz gizonaren ondoren...

Nora eramango eta potijo, saku, saski, konejuz beteta-ko bagoi zazar batera, arraioa...! Platano-azalak lurrean eta zurezko eserleku gogorak...!

- Aldaketa ederra egin diñau...!

Jarleku azpian maletak sartu, ez bait zegoen beste toki-rik libre, eta ertz batean eseri dira biak. Terziopeloren ondoan, gogorra dala egurra, arranopola!

Ordu batzuek badaramazkite bultzian. Egun artako gora-beerak aundiak izan eta emozioak edo, ez dakigu zergaitik, tripetatik mogituta zijoan Oto.

Jeiki eta badoa komunera.

A zer lasaitasuna!

Badator pozik eta alai bere eserlekura... Baña, ezar-zearekin batera, jeikitzen da berriro:

- Joxepa, berriz ere primerako bagoian sartu gera... Eserlekua bigun-biguña dago...!

- Eserleku biguña? Bai, bai... Eserlekua iretzako nola egongo dan ez zekiat; baña, ik dakarsken usaiña ez dek oso atsegiña...!

- Eneee... Sekulan eraman ez ditudan kantzontzilloak kentzea aaztu...!

ZULOA GALTZERDIAN

Ezkonberritako ibillaldia Zaragoza´raiño eldu zan. Euskaldu ostatua zalata... bertara. Egi egia esan, ostatua izateko elegantetxoa iruditu zitzaien, baña:

- Ez gera berriro alkarrekin ezkonduko eta bost duro gora-beera... Euskaldunak dira, beintzat... Zer deritzazu, Joxepa?

- Garestia izango dala.

- Zer egingo degu ba... Etxean estuxeago ibilli bear-ko...

- Ala iruditzen ba´zaizu...

Botones batek maletak eskutik kendu... aszensorean sartu, botoi bateri eman da.

- Eneee...! Auxe kili-kili sabelean...!

Gora eta gora, egazkiñan bezela... Alako batean gelditu da kajoi zaar ura eta bere atek iriki dira:

- Número 314.

- Au al da gure logela?

- Bai, jauna. Emen dezute "cuarto de baño" a ere.

Bi erreal eskupeko eman zion Oto jaunak morroiari. Au joan zanean eta bakarrik gelditu... ura ikara eta zarrara biotzean...! Ango lujoa! An zeuden salan eta gauzen erdiei ez zieten antzik ematen zertarako ote ziran.

Oto gizajoari oraindik ere tripetako mogimendu ez zitzaion baretu eta sartu da "cuarto de baño" ra. Ondo begiratu arren, ez zuen treneko zuloaren antzekorik iñun billatzen... Baserrian bazuten komuna ikullu gañean eta zulotik olloak ere ikusten ziran astarrikan. Treneko zulotik ere trenbidea ikusi zuan... baña, emen ez trenbide eta ez korta. Emen ez zan orrelakorik ikusten:

- Nun ote dago emen zulo ori...?

Ezin zeikean geiago aguantau! Larritasun aretan, zer egin? Oto'k beti billatu oi du bear dan maratilla. Amak esaten ziona:

- Ik ainbat ate, ainbeste maratil.

Oraingo maratilla erreza da:

- Eskubiko galtzerdia kendu eta bertan egin.

Gauza errezagorik...?

Baña askotan, korapillo baten ondoren beste bat agertzen. Ona korapillo barria:

- Galtzerdian egin diat eta orain galtzerdiari zer egin?

Ate berriari maratilla berria. Korapillo berriari solozio berria:

- Galtzerdia leiotik bota eta kito.

Pentsa bezala egin.

Artu eskuan galtzerdia, jira-buelta bat eman aidean besoari urrutirago joan dedin, eta or zijoak galtzerdia bala baten antzera, beko lora-artera.

Eta kito.

Nundik kito? Bañutik irtetzerakoan, ordea...:

- Eneee...! Zer da or goian dagoen zer ori? Bere zorigaitza! Galtzerdiak puntan zuloa...! Bait, ba, anbaste egunetan gabiltza etenik gabe... oñeko beatz lodiak azkazalak luze... eta ara orain or goian okerra. Zer egin? Morroiak zertarako daude?

Ots egin dio morroiari:

- Bost duro emango dizkizut, zer ori ortik kentzen ba' dezu.

Morroiak gora begira arriturik:

- Bost duro...? Amar emango dizkizut nik zuri, esaten ba' didazu, or goiko zer ori, or goian, nola egin dezun.

ORDU BATA

Larunbat arratsaldean taberna-zulo guztatzen zitzaion Oto jaunari.

Joxepa'k errietan egin arren, segi bereari.

Asko baño geiegotan ez zeukaten tabernan zer egin aundirik; baña gorputza nekatzen danean, egotea, bera ere, atsegingarri izan oi da.

Egun aretan ala izango zan.

Oto ta Pototo an zeuden, alkarri begira, zer esan aundirik gabe.

Apari legea egin ondoren... egonean egon.

Aspertuta?

Booo...!

Eliz-torrean kanpaiak ordua jotzen... Oto, eten bearean, orduak entzuten:

- Bat... bi... iru... lau... bost... sei... zazpi... zortzi... bederatzi... amar... (Geroz eta ardura aundiagaz) amaika... amabi... (Gelditu da Oto suspensuan batean). Eneee... Ordu bata zala uste nuen!

**Anes - 1968
(Deba'n)**

BIZKAITARRAI-BIZKAIERAZ*

ALDIZKARI ONEK
BIZKAI'KO FORU-ALDUNDIAREN
DIRU-LANGUNTZA JASO DAU